

Spis treści

Wprowadzenie <i>Jean-Jacques Courtine</i>	5
---	---

Organizm i dziedziny wiedzy

Część 1: Ciało wobec medycyny <i>Anne Marie Moulin</i>	11
---	----

I. Ciało w XX wieku – ani chore, ani zdrowe	13
II. Buchalteria ciał	17
III. Powrót chorób zakaźnych?	22
IV. AIDS	26
V. Odkrycie chorób przewlekłych	28
VI. Ciało i maszyna	30
VII. Ciało ludzkie jako obiekt eksperymentów albo społeczeństwo-laboratorium	31
VIII. Ciało samotne. Człowiek i ból	35
IX. Indywidualność ciała uznana przez naukę	39
X. Przestrzeń społeczna ciał	41
XI. Widzieć poprzez ciało. Historia obrazów	48
XII. Ciało w chińskim teatrze cieni	49
XIII. Ciała radioaktywne	52
XIV. Ciało w radarze	55
XV. Społeczne ciało w obrazie	57
XVI. Ciało w sieci	59
Podsumowanie. Na progu XXI wieku: „Poznaj samego siebie”	60

Część 2: Odkrywanie i inscenizowanie ciała genetycznego

<i>Frédéric Keck i Paul Rabinow</i>	63
-------------------------------------	----

I. Od genetyki do mapy genomu ludzkiego	67
II. Choroby genetyczne i stowarzyszenia osób chorych	69
III. Genetyka populacji i zapobieganie zagrożeniom	74
IV. Prawnicze i etyczne dyskusje na temat własności genomu	78

Pożądanie i normy

Część 1: Ciało płciowe <i>Anne-Marie Sohn</i>	80
I. Pokazywanie ciał	82
1. Erozja prywatnego wstydu	85
2. Odrzucone reguły przyzwoitości publicznej	88
3. Pornografia i przekształcanie ciała w towar	89
II. Dyskurs a zabiegi na ciele płciowym	92
1. Rozkwit dyskursów naukowych: protoseksuologia i „wiedza o seksualności”	92
2. Współczesna seksuologia i oddziaływanie na ciało	94
3. Medycyna a zarządzanie ciałem płciowym	97
III. Uwolnić ciała i seksualność	101
1. Uwolnić słowa i gesty	101
2. Oddzielić seksualność od prokreacji	103
3. Ku seksualności dla wszystkich i prawu do rozkoszy	106
4. Od seksualności dla wszystkich do wszystkich seksualności?	110
5. Prawo do rozkoszy, przyzwolenie i niezgoda na przemoc	114
Podsumowanie. Wyzwolenie obyczajów i wyzwolenie kobiet	116
Część 2: Ciało zwyczajne <i>Pascal Ory</i>	119
I. Modelowanie czy modelizacja?	123
1. Wieczne odnawianie się kosmetyki	123
2. Narodziny i tryumf nowoczesnej dietetyki	125
3. Plastyka chirurgiczna	128
II. Nowe zasady gry ciał	129
1. Prezentacja, reprezentacja – siebie i innych	129
2. Nowy higienizm	131
3. Nowe sposoby upiększania	134
III. Próba ciał	138
1. Wysilek fizyczny	138

2. Ciało w pracy	142
3. Akty przemocy cielesnej	145
Podsumowanie: Ku czemu zmierzamy?	147

Część 3: Trenować <i>Georges Vigarello</i>	151
I. Programy dla ciał „atletycznych”	153
1. Mnogość praktyk	154
2. „Trening”	157
3. Fascynacja techniką	158
4. Obfitość pomiarów	160
5. Przemiany „treningu” osobistego	162
II. Rozrywki, sporty, wola	163
1. Ciało „na wolnym powietrzu”	164
2. Pielęgnowanie aparycji	165
3. Ciało „od wewnątrz”	166
4. Od zagospodarowania przestrzeni do stworzenia patentów	168
5. Wynaturzenia woli	171
III. Między „napięciem mięśniowym” a ciałem „intymnym”	173
1. Droga sportowa	173
2. Pluralizm czy konwergencja kulturowa?	176
3. Rozkwit zmysłowości	178
4. Wiara w ciało „głębokie”	180
5. Doświadczenia krańcowe	182

Odchylenia od normy i zagrożenia

Część 1: Ciało anormalne. Historia i antropologia kulturowa ułomności <i>Jean-Jacques Courtine</i>	187
I. Pokazywanie anormalności	189
1. Prolog: Gabinety osobliwości (<i>entre-sorts</i>) i żywe fenomeny	189
2. Egzotyczne rozrywki, niezdrowe uciechy	191
3. Władza normalizacji	192
4. Kupczenie monstrualnością	195
5. Barnum i Muzeum Amerykańskie	196

II. Zmierzch monstrów	198	II. Cierpienia cielesne	272
1. Rozbiegane spojrzenie	198	1. Ciała wyczerpane	272
2. Inscenizacje teratologiczne	201	2. Ciała poranione	275
3. Burleskowe kastracje	202	3. Od ciała do psychiki	278
4. Masowe podglądactwo	204	4. Ciało upokorzone, mit wojownika	281
5. Pornografia upośledzenia	206		
III. Przeróżająco ludzcy	210	III. Ciała wrogów, ciała cywilów, ciała poległych	284
1. Nauka o monstrach	210	1. Rozszerzenie pojęcia wroga	284
2. Wzrost współczucia	213	2. Okrucieństwa	285
3. Policyjna kontrola spojrzenia	217	3. Dehumanizacja, animalizacja	289
4. Odkrywanie niepełnosprawności	220	4. Trupy	291
5. Karły z Auschwitz	222		
IV. Rodzaje monstrialności, niepełnosprawności, odmienności	224	Część 2: Eksterminacje. Ciało i obozy <i>Annette Becker</i>	299
1. Koniec gabinetów osobliwości	225	I. Dzika eksterminacja	302
2. Ostatnie z monstrów	228	II. Słyszeć, widzieć, czuć obóz	303
3. Monstrialny ekran	232	III. Wyniszczanie ciała: praca i głód	306
4. Archipelag odmienności	235	IV. Zezwierzęcić, urzeczowić, aby wymazać tożsamość	308
5. Epilog: Welcome to Gibsonton, Florida	239	V. Ciało, aby świadczyć, aby stawiać opór	310
		VI. Między przetrwaniem a śmiercią	312
Część 2: Identyfikowanie. Ślady, oznaki, podejrzenia		VII. Co zrobić z trupami?	313
<i>Jean-Jacques Courtine i Georges Vigarello</i>	243	VIII. Eksterminacja przemysłowa: produkowanie i unicestwianie ciał	314
I. Co „mówią” czaszki	245		
II. Człowiek zdegenerowany	247	Spojrzenie i widowiska	
III. Wymóg identyfikacji	249	Część 1: Stadiony. Widowisko sportowe – od trybun do ekranów <i>Georges Vigarello</i>	319
IV. Identyfikacja antropometryczna	251	I. Sportowe tłumy	322
V. Odciski palców	252	1. Oczekiwanie moralne	322
VI. Ciało i jego ślady	255	2. Stadiony i tłumy	323
VII. „Żal Galtona” a ślady genetyczne	256	3. Ekscytować się	324
		4. Utożsamiać się	325
Cierpienia i akty przemocy		5. Opowiadać	327
Część 1: Masakry. Ciało i wojna <i>Stéphane Audoin-Rouzeau</i>	260	6. Moralność i pieniądze	328
I. Nowoczesna walka – nowe doświadczenie cielesne	265	II. Entuzjazm i mit	330
1. Dziedzictwo ciała wyprostowanego	265	1. Doniosłe znaczenie bohatera	331
2. Przeobrażenia technik ciała	269		

2. Wymiary polityczne	332	II. Ciało zmechanizowane, ciało zniekształcone, ciało urodziwe	397
3. Festyny sportowe	333	1. Pracownicy, atleci, tancerze, maszyny	397
4. Obrazy i dźwięki	334	2. Horror, estetyzacja, fantazmaty	398
III. Pieniądze i stawki. Fascynacja ekranem	335	3. Kulturyści, cyborgi, mutanci	400
1. Fascynacje i interesy	335	4. Piękno, zawsze, eksplodująco stałe	402
2. „Show”	338	5. Eksponowanie intymności i pospolita pornografia	403
3. Przebudowywanie gry	339	III. Ciało jako medium, ciało jako dzieło	405
4. Ekran i kod	340	1. Artysta jako ciało	405
5. Strefa cienia	342	2. Sztuka jako działanie	406
		3. Ciało jako podmiot i przedmiot sztuki	408
Część 2: Ekran. Ciało w kinie <i>Antoine de Baecque</i>	347	Konkluzja: Dusza, która stała się ciałem, i życie bez życia	409
I. Monstrum i burleska: ciało-spektakl Belle Époque	349	Przypisy	411
II. <i>Glamour</i> albo fabrykowanie ciała kuszącego	353	Indeks osób	481
III. Od kina klasycznego do kina nowoczesnego		Autorzy	489
– ciało zdziczałe	358	Nota copyrightowa	493
IV. Ciało autora filmów	362		
V. Kino współczesne jako powrót do ciała pierwotnego	363		
Część 3: Sceny. Ciało tańczące – laboratorium percepcji			
<i>Annie Suquet</i>	369		
I. Od wizualności do kinetyczności	371		
II. Narodziny szóstego zmysłu – kinestezja	373		
III. Ruch mimowolny	375		
IV. Kontinuum życia	377		
V. Pamięć materii	380		
VI. „Wyobraźnia jest jedynym ograniczeniem w wymyślaniu ruchu” (Merce Cunningham)	383		
VII. Taniec jako „dialog ciężarów”	385		
VIII. Fikcje percepcyjne	387		
Część 4: Wizualizacje. Ciało i sztuki wizualne <i>Yves Michaud</i>	391		
I. Waga urządzeń technicznych	393		
1. Przemiana fotograficzna	393		
2. Poznanie, eksploracja, nadzór	394		